

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

Khorasan Razavi Chamber of Commerce,
Industries, Mines and Agriculture

آگرواکنومی

خبرنامه داخلی بخش کشاورزی

در این شماره می خوانیم:

- **رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی**
 - * درخواست های بخش کشاورزی و آب، صنایع تبدیلی استان در ارتباط با برنامه ششم توسعه
 - * بررسی مشکلات و مسائل مرتبط با صادرات دام زنده (کمیته تخصصی دام)
- **گزارشات:**
 - * ویژگی ها اقتصاد کشاورزی در پاکستان
 - * چالش های صنعت تولید شیر و راهکارهای هماهنگی با شرایط فعلی
- **اهم اخبار استانی**
- **اهم اخبار ملی**
- **اهم اخبار بین المللی**

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

جلسه مشترک کمیسیون کشاورزی و آب اتاق خراسان رضوی و کارگروه امنیت غذایی و حمایت از سرمایه گذاری در صنعت غذا

شریعتی مقدم: رئیس کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی خراسان رضوی بر اساس جلسه مشترک کمیسیون کشاورزی و آب و کارگروه امنیت غذایی و حمایت از سرمایه گذاری در صنعت غذا مورخ ۹۵/۰۶/۰۲ اولویت درخواست های بخش کشاورزی و آب، صنایع تبدیلی استان را در ارتباط با برنامه ششم توسعه به شرح ذیل مطرح نمود:

درخواست های بخش کشاورزی و آب، صنایع تبدیلی استان در ارتباط با برنامه ششم توسعه

- (۱) تأمین منابع مالی با نرخ و شرایط مناسب برای توسعه سرمایه گذاری تحقق سهم ۲۵٪ بخش کشاورزی و صنایع وابسته مانند دام، طیور از منابع بانکی و حمایت واقعی از سرمایه گذاری مولد و مؤثر در این بخش برای عبور از کشاورزی معیشتی به کشاورزی صنعتی و اقتصادی
- (۲) تسری مشوق ها و معافیت های مالیاتی بخش کشاورزی به صنعت غذا و زنجیره های مرتبط، بخصوص حذف مالیات بر ارزش افزوده از محصولات غذایی (که در حال حاضر به تولید کننده تحمیل می شود)
- (۳) رفع موازی کاری و تسهیل فرآیندهای وزارت بهداشت و سازمان ملی استاندارد برای واحد های اصولی و حذف سایر مشکلات بخصوص مشکلات مالیاتی و تامین اجتماعی
- (۴) هدف گذاری کاهش پنجاه درصدی مصارف آب با حفظ ارزش اقتصادی تولیدات، با اجرای الگوی کشت، توسعه کشت های گلخانه ای و .. بطور منطقه ای و الگو از خراسان رضوی در طول برنامه ششم توسعه
- (۵) بخش تجارت خارجی: تدوین برنامه های توسعه صادرات محصولات کشاورزی، صنایع تبدیلی، احیا مشوق ها و بسته های حمایتی هدفمند صادراتی، کاهش نرخ تسهیلات به یک رقمی و تخصیص منابع کافی به این بخش، ایجاد زیر ساخت های صادراتی مانند "ترمینال صادراتی"، شبکه های مناسب حمل و نقل و با هدف ترمیم تراز تجاری در بخش کشاورزی، توجه به موضوع آب مجازی در مبادلات خارجی (ثبت میزان آب مصرفی در اظهارنامه های صادرات- واردات)، تسهیل ورود موقت مواد اولیه و خام کارخانجات غذایی و سایر (مثال ورود موقت شکر خام به کارخانجات قند برای توسعه صادرات و بکارگیری ظرفیت های خالی کارخانجات خوراک دام و طیور و ...)
- (۶) وزارت جهاد کشاورزی مکلف است سالانه ۴٪ از ارزش تولید زعفران کشور را به برنامه های توسعه ای زعفران ایران با ارزش افزوده مناسب، توسعه همه جانبه ارتقاء بهداشت، کیفیت، راندمان تولید و بخصوص افزایش مصارف و بازاریابی، بازاریابی، توسعه صنایع جانبی و جهش صادراتی در محصول زعفران اختصاص دهد. این بودجه با همکاری تشکل های بخش خصوصی (شورای ملی زعفران ایران) و سایر دستگاهها بصورت هدفمند برای پیشگیری از مشکلات پیش روی تولیدکنندگان و فعالین با توجه به رقبای جدید و خطرات جدی پیش روی زعفران ایران در طول برنامه ششم هزینه شود.
- (۷) تخصیص بودجه مناسب برای اصلاح کشت و ارتقاء زنجیره ارزش بر اساس اولویت بندی محصولات (اقدامات متمرکز و موثر) بخصوص محصولات با نیاز آبی کم و ارزش افزوده بالا مانند گیاهان دارویی
- (۸) توجه به ارتقاء امنیت غذایی با حمایت از بخش های صنعتی و دارای استانداردهای بالا بجای واحدهای زیر پله ای و سنتی (مثال لبنیات و زعفران بدون پروانه های بهداشتی، فاقد کیفیت و تقلبی که در بازار توزیع می شود) تقویت دامنه نظارت بر مواد غذایی در سطح جامعه و واگذاری هرچه بیشتر امور به بخش خصوصی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

در جلسه تخصصی کمیته دام در بررسی مشکلات و مسائل مرتبط با صادرات دام زنده به کشورهای حاشیه خلیج فارس عنوان شد

هوایی عنوان شد که در نیز زمینه ظاهرا محدودیت های گسترده ای (خصوصا از نظر پتانسیل های داخلی) چه از لحاظ امکانات و چه از لحاظ هزینه وجود دارد.

در بخش بعدی **نماینده محترم اتحادیه دامداران استان** عنوان نمود که بدلیل شرح وظایف و اساسنامه، خود اتحادیه در امر صادرات دام زنده فعال نیست اما اعضای فعالی در اتحادیه (بخصوص در شهرستانهایی مانند سبزوار) در این عرصه حضور دارند.

نماینده محترم سازمان جهاد کشاورزی استان در حوزه تنظیم بازار در ادامه جلسه

اظهار نمودند که اولین موضوع مهم در صادرات دام زنده شرایط مورد درخواست کشور واردکننده دام است. دومین موضوع شرایط محل قرنطینه دام جهت صادرات در مدت مقرر برای قرنطینه (حدود ۱۴ روز) می باشد و بعد از آن بحث حمل و نقل بسیار مهم می باشد.

از مجموع ۱۷۰ هزار راس دامی که از استان به کشورهای حوزه خلیج فارس صادر شد، بیشترین صادرات به ترتیب از شهرستان تربت حیدریه انجام گرفته است. در استان خراسان رضوی صادرکننده مستقیم دام زنده که ساکن خود استان

آن توسط متولیان در جای خود الزامی می باشد. قطعا پروسه صادرات دام زنده شرایط خاص خود را دارد و پروسه ای زمان بر و دارای جنبه های خاص می باشد. اکنون آنچه مورد بررسی است این است که اگر سفارش صادرات دام زنده از استان خراسان رضوی در میزان بالا به کشورهای حاشیه خلیج فارس واصل شد از منظرهای مختلف قابلیت صادرات مستقیم وجود دارد یا نه و دلایل این پاسخ مثبت یا منفی چه می باشد؟

مشکلات به این ترتیب عنوان شد که ابتدا مدیریت جمع آوری دام در تعداد بالا برای صادرات می باشد. سپس تولید بومی و فصلی دام پروراری سبک قرار دارد و بعد از آن مشکلاتی که بر سر صادرات به برخی کشورها مانند امارات متحده عربی (با توجه به بازار خوبی که قبل از بوجود آمدن این مشکلات وجود داشت) وجود دارد عنوان شد. همچنین، در مورد پایلوت یا محل ثابت قرنطینه دام قبل از صادرات هم می توان تصمیماتی اتخاذ نمود. در ادامه بیان شد: در مورد حمل و نقل دام **زنده صادراتی به شمال صادرات مستقیم از استان خراسان رضوی به حاشیه جنوبی خلیج فارس نیز بهترین راه صادرات**

یکی از فعالین اقتصادی بخش دام و طیور استان موضوع یک فرصت اقتصادی برای استان را مطرح کرد که در قالب دریافت سفارشات مستقیم خرید دام زنده در تعداد بالا از استان خراسان رضوی از طرف یکی از کشورهای حاشیه خلیج فارس مطرح شد. با توجه به اطلاعاتی که به شکل شفاهی از اداره محترم دامپزشکی استان اخذ شده و با توجه به بررسی درخواستی که اخیرا جهت دریافت لیست صادرکنندگان دام زنده استان خراسان رضوی از طرف اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی یکی از استانهای جنوبی کشور واصل شده، مشاهده شد که صادرکنندگانی که دارای کارت بازرگانی می باشند و در استان خراسان رضوی در حوزه صادرات دام زنده فعالیت دارند عموما در استانهای جنوبی کشور حضور دارند و از طریق نمایندگان و کارپردازان خود در استان به جمع آوری و ارسال دام جهت صادرات از استانهای جنوبی کشور اقدام می نمایند.

نکته دیگری که به نظر می رسد در صادرات دام زنده حائز اهمیت بالایی می باشد در نظر گرفتن تاثیر صادرات دام زنده بر بازار داخلی می باشد که بررسی

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

تولیدکنندگان به تولید دام و محصول دارای پتانسیل صادراتی مناسب). با توجه به اینکه مورد اول اصولاً قابلیت انجام ندارد، به نظر می‌رسد سناریوی سوم مفید فایده تر باشد. در ادامه یکی از فعالین با سابقه تولید دام در استان بیان نمودند که دیدگاه باید در صادرات حمایت از تولید داخلی باشد و پتانسیل تامین هر میزان از دام بدون ایجاد مشکل در صورت برنامه ریزی درست وجود دارد، زیرا عمده تولید دام سبک در کشور به روش های سنتی انجام می‌شود که فصلی است و عمدتاً در شش ماهه دوم سال با افزایش قیمت و کمبود مواجه می‌شویم اما اگر برنامه تغییر فصل زایش اعمال شود و زیر ساخت ها فراهم شود همه مشکلات قابل حل می‌باشد که نیاز به حمایت دارد.

در پایان جلسه ضمن درخواست از نماینده محترم شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان جهت بررسی امکان پیگیری ایجاد امکانات صادرات پروازی محصولات بخش کشاورزی، دام و طیور بطور اختصاصی و پیگیری مشکلاتی که از طرف کشورهای حاشیه خلیج فارس در بحث صادرات دام زنده بطور مستقیم ایجاد شده است به امکانات اتاق جهت پشتیبانی و ایجاد تشکلهای صادراتی در این حوزه با مشارکت سایر متولیان هم از سمت حضار اشاره شد.

تعریف نظام صنفی برای آنها نیز می‌باشد که عنوان "کارگزار تامین دام صادراتی" برای این حرفه در نظر گرفته شد. و اکنون تشکیل تشکل منسجم استانی برای آنها در حال پیگیری می‌باشد.

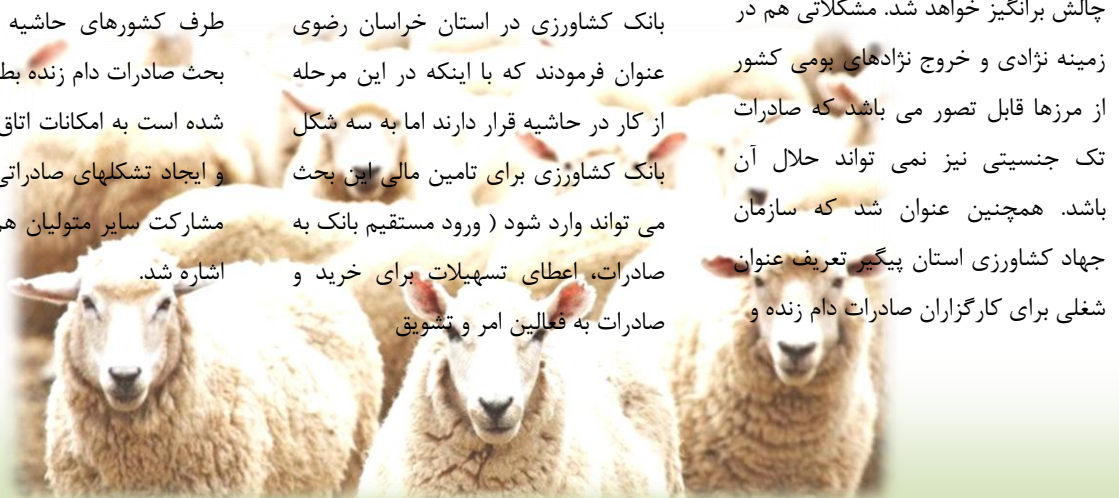
نماینده محترم اداره دامپزشکی استان در ادامه مباحث عنوان نمودند که در استان خراسان رضوی سالانه ۱۷۰ هزار راس اجازه صادرات داده می‌شود که ۱۳ میلیون دلار ارزش ارزی آن می‌باشد که صدور مجوز صادرات دام از طرف اداره دامپزشکی کل کشور به اداره استانی تفویض اختیار شده است. از نظر این متولی محترم مشکل اصلی صادرات دام زنده در استان عدم وجود صادرات مستقیم از استان می‌باشد و واسطه‌ها نیز تمرکز و دلسوزی لازم را در انجام امور مربوط به صادرات ندارند. راهکار این مسئله می‌تواند با ورود تشکل‌ها به این بحث و تعامل آنها با متولیان امر مانند اداره دامپزشکی موجود باشد که با در نظر گرفتن اشراف تکنیکی آنها بر بحث احتمال موفقیت بالا

می‌رود. نماینده محترم بخش اعتبارات بانک کشاورزی در استان خراسان رضوی عنوان فرمودند که با اینکه در این مرحله از کار در حاشیه قرار دارند اما به سه شکل بانک کشاورزی برای تامین مالی این بحث می‌تواند وارد شود (ورود مستقیم بانک به صادرات، اعطای تسهیلات برای خرید و صادرات به فعالین امر و تشویق

باشد حضور ندارد و کارگزاران آنها در استان حضور دارند. در تربت حیدریه ۱۲ نفر در این حوزه فعالیت دارند. در خلیل آباد با سهم حدود ۱۷ درصد از صادرات استان ۲ نفر به فعالیت مشغولند. در بردسکن با سهم ۱۳ درصد یک نفر حضور دارد و در مشهد با سهم ۵ درصدی ۳ نفر فعالیت دارند. تعداد انگشت شماری هم در نیشابور و تایباد سهم یک یا دو درصدی دارند. کل این کارگزاران در استان ۱۲ تا ۱۳ نفر می‌باشند (برخی از آنها در چند شهرستان فعالیت دارند).

در این جلسه از سوی نماینده محترم سازمان جهاد کشاورزی یکی از عمده ترین چالش‌ها در صادرات مستقیم دام زنده (بخصوص در تعداد بالا) شرایط قرنطینه عنوان شد و عنوان شد که دام‌ها باید همگی در مدت قرنطینه در یک جا ساکن باشند که با توجه به جمع‌آوری دام‌ها از مکانهای مختلف و به صرفه نبودن و سختی تغذیه دستی این تعداد دام در این مدت که باید با پسرچر در همان محل جایگزین شود بسیار مدیریت شرایط

چالش برانگیز خواهد شد. مشکلاتی هم در زمینه نژادی و خروج نژادهای بومی کشور از مرزها قابل تصور می‌باشد که صادرات تک جنسیتی نیز نمی‌تواند حلال آن باشد. همچنین عنوان شد که سازمان جهاد کشاورزی استان پیگیر تعریف عنوان شغلی برای کارگزاران صادرات دام زنده و

ویژگی های اقتصاد کشاورزی در پاکستان

پاکستان یکی از سه قطب عمده تولید غلات در آسیا

بندها مهار می شود و سپس از راه کانال ها به زمین های کشاورزی هدایت می گردد. زمین یکی از بهترین منابع طبیعی پاکستان است. از نظر توزیع جغرافیایی، مزارع کم وسعت بیشترین بخش زمین های زراعی این کشور را تشکیل می دهند. بیش از ۸/۴ میلیون واحد ملک و مزرعه در پاکستان هر کدام حداکثر ۲ هکتار وسعت دارند. تنها ۲ درصد این مزارع بیش از ۲۰ هکتار وسعت داشته اند. تعداد مزارع با وسعت ۶۰ هکتار بسیار اندک است. به طور کلی نظام مالکیت در این کشور، چهار نوع است: ۱) مالکیت مطلق املاک و مستغلات زمین داری (Zamindari)؛ ۲) مالکیت فردی، خرده مالکی با املاک به نسبت کوچک؛ ۳) رعیت واری (Ryatwari) یا اجاره داری املاک دولتی بر اساس قراردادهای مقطوع؛ ۴) تملک اراضی که دولت بلاعوض واگذار می کند - جاگیرداری (Jagirdari).

فرآورده های مهم کشاورزی پاکستان

(۱) گندم: پاکستان از جمله ده کشور مهم تولیدکننده گندم دنیا است.

و به نفع بخش خدمات روبرو بوده است، با توجه به این که عرصه خدمات عمده در شهرها تمرکز یافته است، لذا می توان پدیده مهاجرت را در شهرها به خوبی مطالعه کرد. همچنین میزان سرمایه گذاری صنایع در روستاها حدود ۱/۱۶ درصد نسبت به شهرها اختلاف دارد. به دلیل اهمیت نقش بخش کشاورزی در اقتصاد پاکستان، دولت حمایت های بسیاری از این بخش به عمل می آورد، **همچون تضمین قیمت محصولات کشاورزی، اعطای وام به کشاورزان و توزیع بذر و کود با نرخ اندک.** بانک کشاورزی پاکستان در این موارد بسیار فعال است. آب و زمین از عوامل بسیار مهم و مؤثر در کشاورزی پاکستان است. قریب به ۷۷ درصد اراضی این کشور توسط سیستم های آبیاری موجود کشت می شوند. از مجموع ۳/۱۹ میلیون هکتار اراضی کشور، حدود ۵/۴ میلیون هکتار به صورت دیم و بقیه به صورت آبی کشت می شود. سیستم آبیاری پاکستان یکی از مهم ترین سیستم های آبیاری در جنوب آسیا است. با بهره گیری از ۶۶۰۰ کیلومتر کانال، تعداد زیادی از قنوت، و مهار آب های سطحی، اراضی وسیعی آبیاری می شود. آب های سطحی توسط سدها و

نظام کشاورزی پاکستان بر پایه دو بخش دولتی و خصوصی است. بخش دولتی به طور مستقیم و غیرمستقیم در اداره اقتصاد کشور دخالت دارد. توسعه اقتصادی این کشور با تنگناها و کمبودهای زیادی مانند مساله بازپرداخت وام های متعدد روبرو است. اقتصاد پاکستان کشاورزی است که حدود ۳۳ درصد تولید ناخالص ملی آن را تشکیل می دهد. این کشور با بهره گیری از عواملی مانند رودهای بزرگ، جنس خاک و میزان رطوبت یکی از نواحی مهم کشاورزی در آسیای موسمی است. نزدیک به ۳۰ درصد کل اراضی پاکستان قابل کشت است، بجز نواحی شمالی و غربی این کشور که کوهستانی است بقیه نواحی آن قابل کشاورزی است. یکی از وسیع ترین شبکه های آبیاری جهان که به وسیله رود سند و شعبه های پنجگانه آن تشکیل شده است و نزدیک به ۴/۱۹ میلیون هکتار از اراضی را آبیاری می کند، در این کشور واقع شده است. از نظر توزیع اشتغال، نسبت جمعیت فعال به کل کشور در مناطق روستایی حدود ۲/۳ درصد بیشتر از مناطق شهری است. همان طوری که در بحث جمعیت و تحولات آن اشاره شد، در سال های اخیر کشور پاکستان با کاهش تدریجی میزان اشتغال در بخش کشاورزی

ویژگی های اقتصاد کشاورزی در پاکستان

بخش کشاورزی و صنعت دارد. در میان محصولات کشاورزی تولید نیشکر و گندم نسبت به جمعیت فزونی دارد بالا بودن میزان تولید این دو محصول به خاطر کوشش هایی است که این کشور در زمینه احداث کانال های آبیاری، به کارگیری اصول به زراعی و وسایل کشاورزی ماشینی جدید و توسعه زمین های زیرکشت انجام داده است که بدون تردید آینده ای امیدبخش دارد.

وسیعی از کشور.

۳- وجود جلگه های حاصلخیز سند و پنجاب، و رودهای پرآب که باعث شده است کشتزارها در دره سند بسیار فشرده باشند و مهمترین محصولات کشاورزی پاکستان از این دره تامین شود

۴- احداث کانال های متعدد آبرسانی که باعث شده است اراضی وسیعی به زیر کشت درآیند. پاکستان به کمک عوامل طبیعی و اقتصادی مساعد که توانسته است یکی از سه قطب عمده تولید غلات در آسیا باشد. تولید فرآورده های کشاورزی این کشور به آهستگی رو به افزایش است. از نظر کشاورزی، پاکستان به دلیل دسترسی به جلگه های پیوسته و وسیع، رودهای پرآب همیشگی و نوع خاک آن دارای امتیازهای خاصی است مشروط بر این که شیوه های مناسب زراعی به طور گسترده مورد استفاده قرار گیرد لذا پاکستان در برنامه های رشد اقتصادی سعی فراوانی برای جبران کمبودهای طبیعی خود از جمله منابع انرژی و بهبود وضع کشاورزی برای جوابگویی به نیاز جمعیت رو به تزاید و بالا بردن سطح معیشت مردم از طریق توجه به

۲) **برنج:** پاکستان بعد از اندونزی و

بنگلادش بیشترین مقدار تولید برنج را در میان کشورهای اسلامی قاره آسیا دارد.

۳) **نیشکر:** پاکستان بعد از

بنگلادش و مصر مقام سوم را در میان کشورهای اسلامی داشته است. و در میان ده کشور بزرگ تولیدکننده نیشکر با ۶/۳ درصد تولید جهانی مقام ششم را دارد. به جز گندم، برنج و نیشکر کشت محصولاتی مانند ذرت، پنبه و جو نیز در پاکستان اهمیت دارد. از نظر کشت ذرت در میان کشورهای اسلامی در مرتبه پنجم و پس از کشورهای اندونزی، ترکیه، مصر و نیجریه قرار دارد.

در پایان

با توجه به آنچه گفته شد، پاکستان دارای نیروهای بالقوه طبیعی و اقتصادی مناسبی برای توسعه بخش کشاورزی است. این عوامل عبارتند از:

۱- وجود رود سند که حدود نیمی از طول رود در پاکستان جاری است و مقدار باران و سایر شرایط طبیعی لازم برای کشت محصولات در بخش های

چالش های صنعت تولید شیر و راهکارهای هماهنگی با شرایط فعلی

در سالهای اخیر صنعت دامپروری ایران علی رغم پتانسیلهای بالای تکنیکی و تولیدی و نقش بسیار مهم در امنیت غذایی کشور با چالشهای مختلف و پدیده های مواجه شده است. مشکلاتی که از مشکلات اقتصادی و کمبود نقدینگی تا مشکلاتی مانند بحران آب را در بر می گیرد. اکنون آندسته از دامپروران که با وجود تمام مشکلات واحد دامپروری خود را سرپا نگه داشته اند مجبور شده اند تا استراتژی واحد دامپروری خود را از حصول بیشترین تولید به سمت حفظ تولید با حداقل هزینه و بالاترین راندمان متمایل نمایند. در شرایط فعلی که "مازاد تولید و قیمت فروش نا همخوان با هزینه ها" در پیش روی تولید کنندگان صنعتی شیر خام قرار گرفته آنها را در مواجه با پتانسیلهای بالای تولیدی گله های خود که ناشی از سالها بهبود ژنتیکی گله، بهبود دانش فنی نیروی انسانی و بهبود شرایط تغذیه ای و مدیریتی گله بوده است، دچار مشکل نموده است. اکنون شرایط به سمتی رفته است که دامپرور بدلیل مشکلات اقتصادی و سایر مشکلات از پتانسیل تولیدی گله دام اصیل خود عقب افتاده است. اما اگر از این موضوع بگذریم که چرا این مشکلات به شکل سیستماتیک حل نشده است؟ راهکار پیش

روی دامپرور برای حفظ حیات اقتصادی واحد دامپروری در شرایط حداقلی چه می باشد؟ یه عنوان مثال (در جهت باز نمودن بیشتر مطلب) یکی از راهکارهایی که نائل شدن به آن در صورت مشاوره گرفتن از متخصصین امر می تواند تا حدی موثر باشد، متعادل نمودن هزینه های تغذیه ای گله با شرایط اقتصادی فعلی دامپرور (به شکلی که کمترین افت راندمان صورت

گیرد) می باشد. اهمیت متعادل سازی جیره با شرایط اقتصادی زمان فعلی وقتی بیشتر خود را نشان می دهد که سهم بالای جیره در هزینه های یک گاوداری صنعتی در نظر گرفته شود. معمولا حفظ تعادل انرژی و پروتئین گله های اصیل شیری (مانند گله های اصیل هلشتاین) با تغییر منابع جیره کاری سخت و پر زحمت

می باشد. جایگزینی منابعی مانند کنجاله سویا یا ذرت با منابع حاصل از فرآورده های جنبی کشاورزی مانند انواع سبوس یا تفاله علاوه بر اینکه محدودیت های خود را دارد که سطح جایگزینی را محدود می نماید، ممکن از اثراتی در افت تولید ایجاد کند که ناشی از نرسیدن به نیازهای تولیدی دام (بخصوص در پیک تولید و در دام های پرتولید) در سطح مصرف ماده خشک استاندارد دام باشد. در اینجا نکته ای مورد توجه است میزان جایگزینی مواد

خوراکی ارزاتر که عموما از فرآورده های فرعی کشاورزی هستند بدون اثر منفی بر دام و تاثیر اقتصادی آن بر کاهش هزینه جیره می باشد. اما باید توجه داشت که حتی جایگزینی با اجزای پرهزینه جیره تا سطح زیر ۵ درصد (به شرط نداشتن اثر منفی بر تولید گله) می تواند در مجموع هزینه های سالانه رقم قابل تاملی از صرفه جویی را به جای بگذارد. هرچه گله شیرده بزرگتر باشد (گرچه درصد صرفه جویی بالا نمی رود) این میزان از نظر ریالی افزایش می یابد. گاهی همین میزان اندک از صرفه جویی اگر با افزایش دقت در مدیریت اقتصادی کل واحد دامپروری همراه شود می تواند از نظر اقتصادی گله را نجات دهد. البته برخی موارد مانند میزان پایین تولید فرآورده های فرعی کشاورزی، تولید این محصولات به شکل فصلی و منطقه ای و چالش های حمل و نقل به محل مصرف، هزینه های فرآوری جهت بهبود قابلیت مصرف، بدخوراکی یا خوشخوراکی کمتر و عدم یکنواختی تمام ماده خوراکی از نظر پروفیل تغذیه ای هم جزو چالش های استفاده از این نوع مواد خوراکی ذکر شده است. با این حال دیده شده رجوع به بای پروداکت ها (محصولات فرعی کشاورزی و صنایع غذایی)، بخصوص انواع کمتر شناخته شده آنها در سالهای اخیر بیشتر

چالش های صنعت تولید شیر و راهکارهای هماهنگی با شرایط فعلی

مورد رجوع قرار گرفته که خود لزوم وفق دادن جیره با شرایط اقتصادی را نشان می دهد. در کنار این موارد به نظر می رسد استفاده از فرآورده های فرعی کشاورزی در تغذیه دام ها علاوه بر منافع اقتصادی می تواند با توجه به بحران آب در کشور و بخصوص استانهایی مانند خراسان رضوی (رتبه اول در بحران آب در کشور) صرفه جویی در مجموع آب مصرفی برای تولید هر لیتر شیر (آب مجازی) را نیز تحت تاثیر قرار دهد. البته نکته ای که نباید از نظر مخفی نگاه داشت این است که راهکارهای بهینه سازی اقتصادی گله و بهبود راندمان مصرف منابع و نهاده ها را باید به شکل مجموعه ای از راهکارها در نظر گرفت تا اثر گذاری داشته باشند.

همچنین، با توجه به اینکه متاسفانه نوسانات اقتصادی در کشور ما عموماً شدید و پیش بینی نشده است و راهکارهای بلند مدت کمتر مورد توجه می باشد، اکنون راهکارهای کوتاه مدت بیشتر مورد توجه می باشد که یکی از آنها انعطاف پذیری استراتژی تغذیه ای نسبت به قیمت خرید نهاده های جیره و قیمت فروش محصولات نهایی واحد دامپروی (یا حاصل کسر این دو مورد از هم) می باشد. متاسفانه با توجه به محدودیت های تامین نقدینگی در گردش، افزایش نیافتن مصرف سرانه محصولات دامی در کشور بدلائل مختلف و مشکلات فروش شیرخام که شرایط خاص

محصولات دامی (مانند فساد پذیری بالا) آنرا تشدید نموده و با توجه به شرایط فعلی اقتصادی دولت که امکان پاسخگویی سریع به این چالش را در جهت حمایت از تولیدکنندگان پایین آورده است، خود بخش خصوصی صنعت دام باید (با وجود خواسته به حقی که در جهت حمایت از اشتغالزایی و حفظ امنیت غذایی کشور از طریق صنعت دامپروری دارند) با ایجاد انسجام در زنجیره تولید و بهبود استفاده از علم روز در بخش دامپروی جهت کاهش هزینه ها و افزایش راندمان (چه از نظر دامپروی و چه از نظر اقتصاد و مدیریت) از آسیب پذیری خود در مقابل این موارد بکاهد. این موضوع هم از بعد کلان توسط تشکلها (البته با در نظر گرفتن امکانات محدودی که به آنها داده شده) تا حدی قابل مدیریت می باشد و هم از بعد خرد بوسیله هر واحد دامپروی با کمک گرفتن از متخصصین و کارشناسان اقتصادی و دامپروی تا حدی قابل انجام می باشد. اینکه بخش خصوصی صنعت دامپروری به پتانسیل های خود اتکای بیشتری داشته باشد نفی کننده مسئولیت دولت در حمایت از بخش خصوصی نیست. حتی گاهی دیده شده که دولت های کشورهای قدرتمند اقتصادی که عضو سازمان تجارت جهانی نیز هستند از بابت کمک های قابل توجهشان به بخش کشاورزی و دامپروی (که حتی گاهی با

قوانین سازمان تجارت جهانی متعارض به نظر می رسیده) با یکدیگر دچار چالش شده اند. البته کاهش اتکای بخش خصوصی به کمک های دولت (حتی به شکل محدود) خود بخش خصوصی را برای حفظ خود قدرتمند تر می سازد. در مجموع آنچه قابل بیان می باشد این است که در مواجهه با چالش ها و بحران ها از تمام پتانسیلهای قابل دسترس باید در جهت رفع بحران بهترین استفاده را نمود.

آموزش های گسترده تکنیکی و مدیریتی در جهت بهبود راندمان اقتصادی گله، تولید محصول رقابتی و دارای کیفیت بالا و جلوگیری از هدر رفت حتی کوچکترین میزان از منابع و سرمایه ها بسیار مورد توجه می باشد. تولید محصول دارای درجه کیفی بالا می تواند پیش ساز افزایش پتانسیل صادرات محصول نهایی و مدیریت مازاد تولید از این طریق باشد.

در این جهت تمرکز نهادهای دولتی بجای راهکارهای بسیار بحث برانگیز مانند تغییر نژاد دامهای اصیل کشور یا کاهش تعداد واحدهای دامپروری دارای مجوز باید بر حمایت از تامین سرمایه در گردش برای زنجیره تولید شیر و لبنیات (از دامپرور بعنوان تولید کننده محصول اصلی تا واحد تولید لبنیات بعنوان تولید کننده محصول نهایی) در قالب تسهیلات معقول و حمایت از بهبود موارد بالا به شکل مستقیم و غیر مستقیم باشد.

اهم اخبار استانی

سطح زیر کشت و تولید زعفران در استان

ایران با تولید سالانه ۳۰۰ تن در سال زراعی ۹۴-۹۵ سهم بیش از ۹۵٪ از تولید جهانی این محصول را در دست دارد که این تولید در ۸۳۰۰۰ هکتار مزارع عمدتاً کوچک صورت می پذیرد، ۹۵٪ زعفران ایران در روستاهای دور و نزدیک در ۱۲ شهرستان، استانهای خراسان رضوی و جنوبی تولید میشود.

سهم خراسان رضوی (۷۷٪) خراسان جنوبی (۱۸٪) و استان یزد، خراسان شمالی، فارس، اصفهان و کرمان (۴٪) و سایر استان ها هم ۱٪ زعفران ایران را تولید می کنند.

متوسط تولید جهانی زعفران در دنیا، سال زراعی ۹۴-۹۵ (۲۰۱۶-۲۰۱۵)

ردیف	کشور - منطقه	متوسط تولید سالیانه	درصد سهم از تولید جهانی
۲	یونان Kozani	۳/۵ تن	۱/۱۱
۳	اسپانیا La Mancha	۰/۵ تن	۰/۱۵
۴	هندوستان Kashmir	۴ تن	۱/۲۷
۵	سایر کشورها (افغانستان، مراکش و ...)	۶ تن	۱/۹۱

سطح زیر کشت و تولید گیاهان دارویی استان

سطح زیر کشت گیاهان دارویی در خراسان رضوی ۱۲ هزار و ۳۵۰ هکتار است که حدود ۳۰ درصد از سطح کل گیاهان دارویی کشور را شامل می شود از این سطح سالیانه حدود ۷ هزار و ۸۰۰ تن گیاهان دارویی مانند زیره، گل محمدی، خاکشیر، اسطوخودوس، آویشن و شیرین بیان برداشت می شود. از میان گیاهان دارویی خراسان رضوی محصول زیره سبز با ۱۱ هزار و ۵۵۰ هکتار سطح زیر کشت (بیش از ۹۰ درصد) و ۶ هزار و ۶۰۰ تن تولید، مقام اول را در استان دارا می باشد.

اهم اخبار ملی

۴۰ درصد بازارهای صادراتی تخم مرغ از دست رفت / تأثیر گرانی ذرت بر مرغ تخم گذار، کمتر از مرغ گوشتی

دبیر انجمن صنفی تخم مرغ شناسنامه دار ایران در گفت و گو با خبرنگار ایانا با اعلام این خبر افزود: مقایسه آمارهای صادراتی سال جاری با همین مدت در سال گذشته نشان می دهد که ۴۰ درصد بازارهای صادراتی منطقه را از دست داده ایم.

فرزاد طلاکش با اشاره به اینکه در حال حاضر قیمت تخم مرغ در بازار داخلی تقریباً مطلوب است، خاطرنشان کرد: یکی از مهم ترین دلایل کاهش صادرات، همین افزایش قیمت داخل است که به سه هزار و ۸۰۰ تومان در هر کیلوگرم رسیده، البته نرخی که مرگذار را راضی می کند، بین سه هزار و ۸۰۰ تا چهار هزار تومان برآورد می شود.

وی ادامه داد: با توجه به اینکه قیمت نفت در بازارهای جهانی کاهش یافته، قدرت خرید عراقی ها پایین آمده و ترکیه همچنان در این کشور یکه تازی می کند. افغانستان نیز به دلیل ارزان تر بودن تخم مرغ در هند و پاکستان، ایران را از فهرست فروشندگان خود خارج کرده است، این در حالی است که قیمت این محصول در داخل کشور، سیر صعودی داشته است. به گفته طلاکش، نمی توان برای کل کشور یک نسخه پیچید، اما با توجه به قیمتی که هم اکنون برای تخم مرغ در نظر گرفته شده، به طور میانگین مرگذارها کمتر ضرر می کنند. دبیر انجمن صنفی تخم مرغ شناسنامه دار ایران در پاسخ به پرسش ایانا مبنی بر تأثیر افزایش قیمت ذرت در بازارهای جهانی روی تخم مرغ، تصریح کرد: تأثیر این گرانی روی مرغ تخم گذار بسیار کمتر از مرغ گوشتی است، زیرا در نوع تخم گذار، می توان ذرت را با خوراک های دیگری مانند گندم جایگزین کرد؛ بنابراین اگر این افزایش نرخ، تأثیر ۳۰ درصدی روی قیمت گوشت داشته باشد، تنها ۱۵ درصد بر قیمت تخم مرغ تأثیر گذار خواهد بود.

بلا تکلیفی داوطلبان کشت فراسرزمینی، به دلیل نبود آیین نامه اجرایی

کشت فراسرزمینی با وجود این که با توجه ویژه دولت یازدهم همراه شده، اما هنوز آیین نامه اجرایی آن تدوین نشده و نبود مسئولی در معاونت زراعت جهاد کشاورزی، برنامه های از پیش تعیین شده را بلا تکلیف گذاشته است. مسئول سابق کشت فراسرزمینی معاونت امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی، امروز در گفت و گو با خبرنگار ایانا با اعلام این مطلب گفت: با وجود آنکه کشت فراسرزمینی مورد توجه شخص وزیر جهاد کشاورزی قرار دارد، اما هیچ اقدام عملی برای تدوین آیین نامه اجرایی انجام نشده است. بی تفاوتی مسئولان در تدوین این آیین نامه، باعث شده که برای سال زراعی ۹۵-۹۶ هیچ ره آوردی از این نوع کشت نداشته باشیم. مجید رزم آذر خاطرنشان کرد: در گذشته داوطلبان برای کشت فراسرزمینی اقدام می کردند، اما با قانونی شدن آن، هر اقدامی نیازمند اخذ مجوز از وزارت جهاد کشاورزی شده است. رزم آذر ادامه داد: در آیین نامه اجرایی کشت فراسرزمینی نیاز به وجود حداقل چهار اداره و دفتر مستقل است که پیگیر اعتبارات مورد نیاز، مسائل مربوط به وزارت امور خارجه، تأمین نهاده ها و تدوین آیین نامه ها باشد. وی در پایان تصریح کرد: با وجود اینکه کشت فراسرزمینی پتانسیل های زیادی برای اجرا دارد، اما با مسکوت ماندن اقدامات اجرایی، داوطلبان این نوع کشت و کار در بلا تکلیفی به سر می برند. گفتنی است، از زمانی که مسئول کشت فراسرزمینی بازنشسته شده، در این معاونت، هیچ فردی برای اجرای برنامه های تدوین شده تعیین نشده است.

اهم اخبار بین المللی

سرمایه گذاری ژاپن در حوزه آبیاری هوشمند

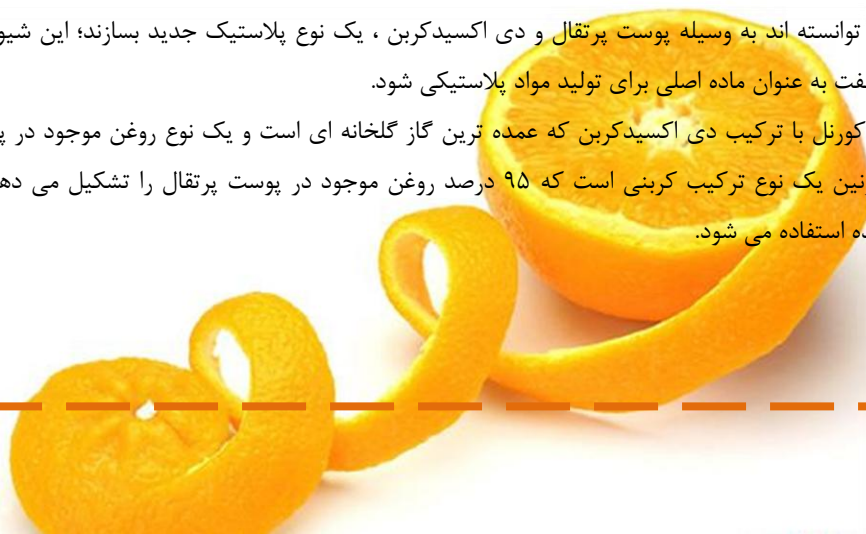
این دستگاه سیستم آبیاری را از روش های تجربی - سنتی به هوشمند تبدیل می کند. این سیستم شامل سنسوری به شکل یک لوله با طولی در حدود ۵۰ سانتی متر است. همچنین دارای چند الکتروود، متشکل از فیلم رزین همراه با پوشش نازکی از مس است که با استفاده از اندازه گیری الکترواستاتیکی خاک می تواند میزان آب خاک را نشان دهد و درباره میزان آبی که توسط ریشه گیاهان جذب می شود؛ اطلاعات لازم را ارائه دهد. قسمت بالای سنسور، مجهز به دستگاه شبکه بی سیم است و اطلاعات را به گوشی هوشمند منتقل می کند. کشاورزان از راه دور می توانند اطلاعات را بر روی کامپیوتر یا گوشی های هوشمند خود مشاهده کنند و درباره میزان آب مورد نیاز محصولاتشان، اقدام مناسب را انجام دهند. هزینه تولید این دستگاه ۹۲۶ دلار است.

آمارهای تکان دهنده فائو از ضایعات غذا در ایران / زباله مواد غذایی در ایران معادل ۱۰ کشور اروپایی

ضایعات غذا بیشتر از آب آشامیدنی تمام مردم ایران، آب هدر می دهد زباله مواد غذایی ایرانی ها معادل ۶۰ درصد درآمد نفتی ارزش دارد. براساس گزارش سازمان جهانی خواربار و کشاورزی، ضایعات مواد غذایی در ایران معادل ۳۵ میلیون تن است این در حالی است که در اتحادیه اروپا با ۲۷ کشور عضو، تنها ۹۰ میلیون تن مواد غذایی راهی زباله ها می شود. این در حالی است که ایران ۲،۷ درصد از ضایعات غذای جهان را به خود اختصاص می دهد؛ بیشترین ضایعات غذا در ایران مربوط به نان، میوه و سبزیجات و برنج است.

تولید پلاستیک از پوست پرتقال

دانشمندان امریکایی توانسته اند به وسیله پوست پرتقال و دی اکسید کربن، یک نوع پلاستیک جدید بسازند؛ این شیوه در آینده ممکن است جایگزین استفاده از نفت به عنوان ماده اصلی برای تولید مواد پلاستیکی شود. پژوهشگران دانشگاه کورنل با ترکیب دی اکسید کربن که عمده ترین گاز گلخانه ای است و یک نوع روغن موجود در پوست پرتقال یک پلیمر تازه ساخته اند. لیمونین یک نوع ترکیب کربنی است که ۹۵ درصد روغن موجود در پوست پرتقال را تشکیل می دهد و از آن برای خوشبو کردن مواد پاک کننده استفاده می شود.

تهیه و تنظیم: سمیرا سبزواری

تلفن: ۳۸۸۴۲۹۳۱ داخلی ۲۷

فاکس: ۳۸۸۴۲۹۳۶

نشانی: وکیل آباد - مین سامانیه و هنرستان - اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی - ساختمان شماره ۲

<http://www.mccima.com>